

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

16. prosince 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Evropský zatýkácí rozkaz – Listina základních práv Evropské unie – Oblast působnosti – Článek 51 – Uplatňování unijního práva – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Pravomoc Soudního dvora – Předložení předběžné otázky před vydáním evropského zatýkácího rozkazu – Přípustnost – Zásada *ne bis in idem* – Článek 50 – Pojmy ‚osvobození‘ a ‚odsouzení‘ – Amnestie ve vystavujícím členském státě – Pravomocné rozhodnutí o zastavení trestního stíhání – Zrušení amnestie – Zrušení rozhodnutí o zastavení trestního stíhání – Opětovné zahájení trestních stíhání – Nezbytnost rozhodnutí vydaného po posouzení trestní odpovědnosti dotčené osoby – Směrnice 2012/13/EU – Právo na informace v trestním řízení – Oblast působnosti – Pojem ‚trestní řízení‘ – Legislativní postup pro přijetí usnesení o zrušení amnestie – Soudní řízení o přezkumu souladu tohoto usnesení s vnitrostátní ústavou“

Ve věci C-203/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Okresného soudu Bratislava III (okresní soud v Bratislavě III, Slovensko) ze dne 11. května 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 11. května 2020, v trestním řízení vedeném proti

AB,

CD,

EF,

NO,

JL,

GH,

IJ,

LM,

PR,

ST,

* Jednací jazyk: slovenština.

UV,

WZ,

BC,

DE,

FG,

za přítomnosti:

HI,

Krajské prokuratury v Bratislavě,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně druhého senátu, vykonávající funkci předsedy třetího senátu, J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi (zpravodajka) a N. Wahl, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. května 2021,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za AB, M. Mandzákem, M. Parou, L. Hlbočanem a L. Kaščákem, advokáti,
- za CD EF, NO a JL, M. Krajčím a M. Parou, advokáti,
- za IJ M. Totkovičem a M. Pohovejem, advokáti,
- za Krajskou prokuraturu v Bratislavě R. Remetou a V. Pravdou, jako zmocněnci,
- za slovenskou vládu B. Ricziovou, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi S. Grünheid a A. Tokárem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 17. června 2021,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 4 odst. 3 SEU, článku 82 SFEU, článků 47, 48 a 50 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu

a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. 2012, L 142, s. 1).

- 2 Tato žádost byla podána v rámci trestního řízení zahájeného proti AB, CD, EF, NO, JL, GH, IJ, LM, PR, ST, UV, WZ, BC, DE a FG (dále jen „obvinění“), v němž zamýšlí předkládající soud vydat proti jedné z těchto osob evropský zatýkácí rozkaz.

Právní rámec

Unijní právo

Rámcové rozhodnutí 2002/584

- 3 Článek 17 rámcového rozhodnutí 2002/584, nadepsaný „Lhůty a postupy pro rozhodnutí o výkonu evropského zatýkácího rozkazu“, v odstavci 1 stanoví:

„Evropský zatýkácí rozkaz se projednává a vykonává jako neodkladná záležitost.“

Směrnice 2012/13

- 4 Článek 1 směrnice 2012/13, nadepsaný „Předmět“, zní:

„Tato směrnice stanoví pravidla týkající se práva podezřelých a obviněných na informace o jejich právech v trestním řízení a o obvinění proti nim. Stanoví rovněž pravidla o právu osob v řízení o výkonu evropského zatýkácího rozkazu na informace o jejich právech.“

- 5 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanoví v odstavci 1:

„Tato směrnice se použije na každého od okamžiku, kdy ho příslušné orgány některého členského státu uvědomí, že je podezřelý nebo obviněný ze spáchání trestného činu, až do ukončení řízení, čímž se rozumí pravomocné rozhodnutí o tom, zda daný podezřelý nebo obviněný uvedený trestný čin spáchal, včetně případného odsuzujícího rozsudku a rozhodnutí o opravném prostředku.“

Slovenské právo

Novelizovaná Ústava

- 6 Článek 86 Ústavy Slovenskej republiky (Ústava Slovenské republiky), ve znění ústavního zákona č. 71/2017 Z. z. (ústavní zákon č. 71/2017) ze dne 30. března 2017 (dále jen „novelizovaná Ústava“), stanoví:

„Do pravomoci Národnej rady Slovenskej republiky (Národní rada Slovenské republiky) patří zejména:

[...]

i) usnášet se o zrušení rozhodnutí prezidenta [Slovenské republiky] podle čl. 102 odst. 1 písm. j), pokud odporuje zásadám demokratického a právního státu; přijaté usnesení je obecně závazné a vyhláší se stejně jako zákon.“

[...]“

7 Článek 129a této Ústavy stanoví:

„Ústavní soud Slovenskej republiky [(Ústavní soud Slovenské republiky)] rozhoduje o souladu usnesení Národní rady Slovenské republiky o zrušení amnestie nebo individuální milosti přijatého podle čl. 86 písm. i) s Ústavou Slovenské republiky. Ústavní soud zahájí řízení ve věci podle první věty bez návrhu [...]“.

8 Článek 154f uvedené Ústavy stanoví:

„1) Ustanovení čl. 86 písm. i), článku 88a a článku 129a se vztahují i na článek V a článek VI rozhodnutí předsedy vlády Slovenské republiky ze dne 3. března 1998 o amnestii zveřejněného pod číslem 55/1998, rozhodnutí předsedy vlády Slovenské republiky ze dne 7. července 1998 o amnestii zveřejněné pod číslem 214/1998 a rozhodnutí prezidenta Slovenské republiky v řízení o milost pro obviněného ze dne 12. prosince 1997 [...]“

2) Zrušením amnestií a milostí podle odstavce 1

a) se zrušují rozhodnutí státních orgánů v rozsahu, v němž byla vydána a odůvodněna na základě amnestií a milostí uvedených v odstavci 1 a

b) zanikají zákonné překážky trestních stíhání, které měly základ v amnestiích a milostech uvedených v odstavci 1; doba trvání těchto zákonných překážek se nezapočítává do promlčecích lhůt vztahujících se na skutky, jichž se amnestie a milosti uvedené v odstavci 1 týkají.“

Novelizovaný zákon o ústavním soudu

9 Článek 48b obsažený v šestém oddílu druhé hlavy třetí části zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (zákon č. 38/1993 o organizaci Ústavního soudu Slovenské republiky, řízení před ním a o postavení jeho soudců), ve znění zákona č. 72/2017 Z. z. (zákon č. 72/2017) ze dne 30. března 2017 (dále jen „novelizovaný zákon o Ústavním soudu“), stanovil v odstavcích 1 až 3:

„1) Ústavní soud zahájí řízení ve věci podle článku 129a Ústavy bez návrhu, řízení se zahajuje dnem vyhlášení usnesení schváleného Národní radou Slovenské republiky podle čl. 86 písm. i) Ústavy v Zbierke zákonov (Sbírka zákonů Slovenské republiky).

2) Účastníkem řízení je pouze Národní rada Slovenské republiky.

3) Vedlejším účastníkem řízení je vláda Slovenské republiky zastoupená Ministerstvem spravodlnosti Slovenské republiky, pokud se jedná o usnesení, kterým byla zrušena amnestie, a prezident Slovenské republiky, pokud se jedná o usnesení, kterým byla zrušena individuální milost.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 10 Obvinění byli na Slovensku trestně stíháni pro řadu trestných činů, které údajně spáchali v roce 1995.
- 11 Dne 3. března 1998 předseda vlády Slovenské republiky, který v té době vykonával prezidentské pravomoci z důvodu skončení funkčního období prezidenta Slovenské republiky, vyhlásil na tyto trestné činy amnestii (dále jen „amnestie z roku 1998“).
- 12 Okresný soud Bratislava III (okresní soud v Bratislavě III, Slovensko) rozhodnutím ze dne 29. června 2001 uvedená stíhání zastavil mimo jiné na základě této amnestie. Toto rozhodnutí, které se stalo pravomocným, mělo podle slovenského práva účinky zprošťujícího rozsudku.
- 13 Dne 4. dubna 2017 nabyl účinnosti ústavní zákon 71/2017, jakož i zákon 72/2017.
- 14 Národní rada Slovenské republiky amnestii z roku 1998 zrušila usnesením ze dne 5. dubna 2017 na základě čl. 86 písm. i) novelizované Ústavy.
- 15 Rozsudkem ze dne 31. května 2017 Ústavný soud Slovenskej republiky (Ústavní soud Slovenské republiky) rozhodl na základě článku 129a novelizované Ústavy, že toto usnesení je v souladu s Ústavou.
- 16 V souladu s čl. 154f odst. 2 novelizované Ústavy má usnesení ze dne 5. dubna 2017 za následek zrušení rozhodnutí Okresného soudu Bratislava III (okresní soud v Bratislavě III) ze dne 29. června 2001, takže v trestních stíháních obviněných bylo pokračováno.
- 17 Předkládající soud uvádí, že na žádost Krajské prokuratúry v Bratislavě (oblastní státní zastupitelství v Bratislavě, Slovensko) vydal mezinárodní zatýkácí rozkaz proti ST z důvodu, že by se mohl nacházet v Mali. Uvedený soud dodává, že má v úmyslu vydat vůči této osobě rovněž evropský zatýkácí rozkaz, jelikož nemůže vyloučit, že se nachází na území některého z členských států.
- 18 Tento soud si nicméně klade otázku, zda vydání takového evropského zatýkácího rozkazu ve věci v původním řízení nebrání zásada *ne bis in idem*.
- 19 V tomto ohledu předkládající soud nejprve uvedl, že podle jeho názoru se v projednávané věci použijí rámcové rozhodnutí 2002/584 a tedy i Listina, a poté vysvětluje, že se před vydáním evropského zatýkácího rozkazu musí ujistit zejména o tom, že je zaručena ochrana základních práv dotčené osoby. Za tímto účelem se nejprve táže, zda se na pravomocné rozhodnutí o ukončení trestních stíhání vztahuje zásada *ne bis in idem* zakotvená v článku 50 Listiny, zejména v situaci, kdy takové rozhodnutí bylo přijato na základě amnestie a následně bylo bez zvláštního soudního rozhodnutí nebo soudního řízení zrušeno legislativním opatřením, kterým byla tato amnestie zrušena.
- 20 Předkládající soud si dále klade otázku, zda takový legislativní postup, jako je postup dotčený ve věci v původním řízení, jehož účelem je zrušení amnestie a účinkem zrušení individuálního pravomocného rozhodnutí, kterým byla zastavena trestní stíhání, spadá do působnosti směrnice 2012/13, která zakotvuje právo každého obviněného v každém stadiu trestního řízení na informace týkající se tohoto řízení v rozsahu, v němž jsou nezbytné k zajištění spravedlivého procesu, jakož i právo na přístup ke spisu. Pokud tomu tak je, uvedený soud poznamenává, že jak

postup na úrovni Národní rady Slovenské republiky, tak řízení před Ústavným soudem Slovenské republiky (Ústavní soud Slovenské republiky) brání tomu, aby osoba, které se dotýká tento postup nebo toto řízení, mohla uplatnit svá základní procesní práva, což by mohlo porušovat nejen ustanovení uvedené směrnice, ale i články 47 a 50 Listiny, jakož i článek 82 SFEU.

- 21 Nakonec se předkládající soud táže, zda taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle které je přezkum legislativního opatření, kterým byla zrušena amnestie, ze strany ústavního soudu členského státu omezen pouze na posouzení jeho souladu s vnitrostátní ústavou, aniž lze zkoumat mimo jiné jeho soulad s unijním právem, je slučitelná s článkem 267 SFEU, se základními právy zaručenými zejména v člancích 47 a 50 Listiny, jakož i se zásadou loajální spolupráce, která vyplývá z čl. 4 odst. 3 SEU. Vnitrostátní soud se rovněž domnívá, že „vnitrostátní mechanismus“ zrušení amnestie by mohl být případně v rozporu se zásadami proporcionality a efektivity, které omezují procesní autonomii členských států Unie při přijímání vnitrostátních právních předpisů.
- 22 Za těchto podmínek se Okresný soud Bratislava III (okresní soud v Bratislavě III) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) Brání zásada *ne bis in idem* vydání evropského zatýkacího rozkazu podle rámcového rozhodnutí [2002/584], a to s ohledem na článek 50 [Listiny], pokud trestní věc byla pravomocně ukončena soudním rozhodnutím o zproštění obžaloby nebo zastavením trestního stíhání, jestliže tato rozhodnutí byla vydána na základě amnestie, která byla po nabytí právní moci těchto rozhodnutí zákonodárným orgánem zrušena a vnitrostátní právní řád stanoví, že zrušením takové amnestie se zrušují rozhodnutí státních orgánů v rozsahu, v němž byla vydána a odůvodněna na základě amnestií a milostí, a zanikají zákonné překážky trestních stíhání, které měly základ v této zrušené amnestii, a to vše bez zvláštního soudního rozhodnutí nebo soudního řízení?
 - 2) Je v souladu s právem na spravedlivý proces, které je zaručeno článkem 47 [Listiny], a s právem nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin, které je zaručeno článkem 50 [Listiny], jakož i s článkem [82 SFEU] takové ustanovení vnitrostátního zákona, které bez rozhodnutí vnitrostátního soudu přímo ruší rozhodnutí vnitrostátního soudu o zastavení trestního stíhání, které má podle vnitrostátní úpravy povahu konečného rozhodnutí s účinky zproštění obvinění, a na jehož základě bylo trestní řízení s konečnou účinností zastaveno z důvodu amnestie, která byla vyhlášena v souladu s vnitrostátním zákonem?
 - 3) Je v souladu se zásadou loajality podle článku 4 odst. 3 [SEU], článkem 267 [SFEU], jakož i s článkem 82 [SFEU], právem na spravedlivý proces, které je zaručeno článkem 47 [Listiny], a s právem nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin, které je zaručeno článkem 50 [Listiny], takové ustanovení vnitrostátního práva, které omezuje Ústavný soud Slovenské republiky [Ústavní soud Slovenské republiky] při přezkumu usnesení Národní rady Slovenské republiky o zrušení amnestie nebo individuální milosti přijatého podle čl. 86 písm. i) [novelizované Ústavy], pouze na posouzení jeho ústavnosti, bez ohledu na závazné akty přijaté Evropskou unií, zejména na [Listinu], Smlouvu o [FEU], jakož Smlouvu o [EU]?“

K řízení před Soudním dvorem

K žádosti o projednání věci v naléhavém řízení o předběžné otázce

- 23 Předkládající soud požádal, aby tato věc byla projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce upraveném v článku 107 jednacího řádu Soudního dvora, a odkázal v této souvislosti na čl. 17 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, podle kterého se „evropský zatýkací rozkaz projednává a vykonává jako neodkladná záležitost“.
- 24 Soudní dvůr dne 3. června 2020 na návrh soudkyně zpravodajky po vyslechnutí generální advokátky rozhodl, že není důvodné této žádosti vyhovět, jelikož předkládající soud neuvedl nic, co by umožňovalo posoudit konkrétní důvody pro naléhavost rozhodnutí v projednávané věci. Uvedený soud zejména neuvedl, že se obvinění nacházejí ve vazbě ani *a fortiori* neuvedl důvody, proč by odpovědi Soudního dvora mohly mít význam pro případné propuštění uvedených osob.

K žádosti o znovuotevření ústní části řízení

- 25 Podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 22. června 2021 AB požádal, aby bylo nařízeno znovuotevření ústní části řízení.
- 26 Na podporu své žádosti AB uvádí, že generální advokátka v bodech 53 a 54 svého stanoviska poukázala na výskyt několika nepřesností v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. V této souvislosti zamýšlí AB uvést jako novou skutečnost, že Okresný soud Bratislava III (okresní soud v Bratislavě III) neodůvodnil ve svém rozhodnutí ze dne 29. června 2001 zastavení trestního stíhání amnestií, ale na základě zásady vnitrostátního práva *ne bis in idem*.
- 27 Podle článku 83 svého jednacího řádu může Soudní dvůr kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení, zejména předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, nebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.
- 28 Tak tomu však v projednávané věci není.
- 29 Ve své žádosti podává totiž AB pouze vlastní výklad skutkových okolností věci a zejména rozhodnutí Okresního soudu Bratislava III (okresní soud v Bratislavě III) ze dne 29. června 2001.
- 30 Kromě okolnosti, že takový výklad nepředstavuje novou skutečnost ve smyslu článku 83 jednacího řádu, platí podle ustálené judikatury, že v rámci řízení o předběžné otázce upraveného v článku 267 SFEU založeného na jasném rozdělení funkcí mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem je ke zjištění a posouzení skutkových okolností sporu v původním řízení příslušný pouze vnitrostátní soud. V tomto rámci je Soudní dvůr oprávněn výlučně k tomu, aby se vyslovil k výkladu nebo platnosti unijního práva s ohledem na skutkovou a právní situaci, jak je popsána předkládajícím soudem, a poskytl tomuto soudu vodítka užitečná pro vyřešení sporu, který mu byl předložen (rozsudky ze dne 27. dubna 2017, *A-Rosa Flussschiff*, C-620/15, EU:C:2017:309, bod 35, jakož i ze dne 14. listopadu 2019, *Dilly's Wellnesshotel*, C-585/17, EU:C:2019:969, bod 45 a citovaná judikatura).

- 31 Pokud se navíc AB snaží svou žádostí o znovuotevření ústní části řízení reagovat na stanovisko generální advokátky, postačí uvést, že ani znění stanoviska generálního advokáta nemůže samo o sobě představovat takovou novou skutečnost, neboť jinak by účastníci řízení měli možnost na uvedené stanovisko odpovědět prostřednictvím uplatnění takové skutečnosti. Stanovisko generálního advokáta přitom nemůže být předmětem diskuse mezi účastníky řízení. Soudní dvůr tak měl příležitost zdůraznit, že podle článku 252 SFEU je úkolem generálního advokáta předkládat veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast, aby mu byl nápomocen při plnění jeho poslání, kterým je zajišťovat dodržování práva při výkladu a provádění Smluv. Podle čl. 20 čtvrtého pododstavce tohoto statutu a čl. 82 odst. 2 jednacího řádu končí ústní část řízení stanoviskem generálního advokáta. Vzhledem k tomu, že stanovisko stojí mimo diskuzi mezi účastníky řízení, otevírá fázi porady Soudního dvora. Nejedná se tedy o stanovisko určené pro soudce nebo účastníky řízení, které by pocházelo od instituce mimo Soudní dvůr, ale o individuální, odůvodněné a veřejně vyjádřené stanovisko člena samotného orgánu (rozsudek ze dne 6. října 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 21 a citovaná judikatura).
- 32 V projednávané věci Soudní dvůr po vyslechnutí generální advokátky konstatuje, že údaje předložené AB neobsahují žádnou novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora v této věci, a že tato věc nemá být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými projednán. Konečně vzhledem k tomu, že Soudní dvůr má po ukončení písemné a ústní části řízení k dispozici všechny nezbytné skutečnosti, pokládá projednávanou věc za dostatečně objasněnou k tomu, aby mohl rozhodnout.
- 33 Soudní dvůr má tedy za to, že není třeba nařídit znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 34 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 50 Listiny vykládán v tom smyslu, že brání vydání evropského zatýkacího rozkazu proti osobě, jejíž trestní stíhání bylo nejprve zastaveno pravomocným soudním rozhodnutím přijatým na základě amnestie, a následně bylo znovu zahájeno v návaznosti na přijetí zákona, kterým byla zrušena tato amnestie a uvedené soudní rozhodnutí.

K pravomoci Soudního dvora

- 35 Slovenská vláda zpochybňuje pravomoc Soudního dvora rozhodnout o první předběžné otázce z důvodu, že se na věc dotčenou v původním řízení nepoužije žádné ustanovení unijního práva, takže se na ni nevztahuje ani Listina. Předkládající soud se podle jejího názoru snaží ve skutečnosti dosáhnout toho, aby Soudní dvůr posuzoval slovenské právní předpisy upravující amnestii, což nespadá do jeho pravomoci. Podle jejího názoru se také unijní právo nepoužije *ratione temporis*, jelikož všechny skutkové okolnosti dotčené v původním řízení nastaly v době před přistoupením Slovenské republiky k Unii.
- 36 V tomto ohledu je třeba uvést, že první předběžná otázka se týká článku 50 Listiny.

- 37 Oblast působnosti Listiny, pokud jde o jednání členských států, je přitom definována v čl. 51 odst. 1, podle něhož jsou ustanovení Listiny určena členským státům, výhradně pokud uplatňují právo Unie.
- 38 Ve zbytku potvrzuje tento čl. 51 odst. 1 Listiny ustálenou judikaturu Soudního dvora, podle níž se základní práva zaručená v právním řádu Unie uplatní ve všech situacích, které se řídí unijním právem, avšak nikoli mimo tyto situace (rozsudek ze dne 14. ledna 2021, Okražna prokuratura Chaskovo a Apelativna prokuratura Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, bod 31 a citovaná judikatura).
- 39 Pokud tedy právní situace do působnosti unijního práva nespadá, Soudní dvůr nemá pravomoc o ní rozhodnout a případně uplatňovaná ustanovení Listiny sama o sobě nemohou tuto pravomoc založit (rozsudek ze dne 14. ledna 2021, Okražna prokuratura Chaskovo a Apelativna prokuratura Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, bod 32 a citovaná judikatura).
- 40 Je pravda, jak uvádí Evropská komise, že věc v původním řízení se týká trestných činů, které nejsou v unijním právu předmětem harmonizace, a že toto právo neupravuje vyhlášení a rušení amnestie.
- 41 První otázka se však netýká výkladu vnitrostátních právních předpisů upravujících tyto trestné činy nebo tuto amnestii, ale výkladu článku 50 Listiny v souvislosti s řízením o vydání evropského zatýkacího rozkazu, které předkládající soud zamýšlí zahájit.
- 42 Takové řízení přitom spadá do působnosti *ratione materiae a ratione temporis* rámcového rozhodnutí 2002/584, takže vzhledem k tomu, že se toto rozhodnutí může použít na řízení o vydání evropského zatýkacího rozkazu, které předkládající soud zamýšlí zahájit, může se na toto řízení použít i Listina.
- 43 Soudní dvůr má tedy pravomoc odpovědět na první předběžnou otázku.

K přípustnosti

- 44 Slovenská vláda a Komise tvrdí, že předkládající soud dosud nevydal evropský zatýkací rozkaz a že není jisté, zda tak učiní, jelikož není prokázáno, že osoba, vůči níž by měl být tento rozkaz vydán, se nachází na území některého členského státu. Podle jejich tvrzení přitom členské státy uplatňují unijní právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny pouze tehdy, pokud vystavující justiční orgán a vykonávající justiční orgán použijí vnitrostátní předpisy přijaté k provedení rámcového rozhodnutí 2002/584. Za uplatňování unijního práva tak lze považovat pouze skutečné vydání evropského zatýkacího rozkazu. Naproti tomu pouhý záměr vydat evropský zatýkací rozkaz nestačí podle jejich názoru k tomu, aby bylo předmětné trestní řízení považováno za uplatňování unijního práva s tím důsledkem, že se na všechny otázky týkající se legality tohoto řízení použije Listina. Mají tedy za to, že první předběžná otázka je irelevantní a hypotetická, takže je nepřipustná.
- 45 V této souvislosti je třeba připomenout, že v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy podle článku 267 SFEU je pouze na vnitrostátním soudu, který rozhoduje spor a musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby posoudil s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání svého rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Jestliže se tedy položené otázky

týkají výkladu normy unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 27 a citovaná judikatura).

- 46 Z toho vyplývá, že k otázkám týkajícím se unijního práva se váže domněnka relevance. Soudní dvůr smí rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem odmítnout pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad unijní normy nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nemá k dispozici skutkové nebo právní poznatky nezbytné pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 6. října 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 28 a citovaná judikatura).
- 47 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí jasně vyplývá, že Okresný soud Bratislava III (okresní soud v Bratislavě III) má za to, že podmínky pro vydání evropského zatýkacího rozkazu vůči jednomu z obviněných jsou v zásadě splněny a že zamýšlí tento evropský zatýkací rozkaz vydat, neboť je možné, že se tato osoba nachází v jiném členském státě nebo se do něj může přemístit. Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, také vyplývá, že vydání evropského zatýkacího rozkazu předkládajícím soudem závisí na odpovědi, kterou Soudní dvůr podá na první předběžnou otázku.
- 48 Za těchto podmínek by bylo tvrzení, že vnitrostátní soud, který má pochybnosti ohledně legality vydání evropského zatýkacího rozkazu z hlediska použitelných ustanovení unijního práva, musí tento rozkaz vydat, aby mohl následně předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, zjevně v rozporu s účelem uvedeného článku 267 SFEU.
- 49 Podle ustálené judikatury má totiž mechanismus předkládání předběžných otázek upravený tímto ustanovením za cíl zajistit unijnímu právu za všech okolností ve všech členských státech stejný účinek, a bránit tak rozdílnému výkladu tohoto práva, které mají vnitrostátní soudy použít, a zajistit jeho použití tím, že nabízí vnitrostátnímu soudu prostředek k odstranění obtíží, které by mohl vyvolávat požadavek, že unijnímu právu musí být přiznán jeho plný účinek v rámci soudních systémů členských států. Vnitrostátní soudy mají tedy nejširší možnost, či dokonce povinnost obrátit se na Soudní dvůr, pokud mají za to, že věc, kterou projednávají, vyvolává otázky vyžadující výklad nebo posouzení platnosti ustanovení práva Unie, o nichž musejí rozhodnout (rozsudek ze dne 6. října 2021, Consorzio Italian Management a Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, bod 28, jakož i citovaná judikatura).
- 50 To v projednávané věci platí tím spíše, že mechanismus evropského zatýkacího rozkazu zahrnuje dvoufázovou ochranu procesních a základních práv, kterých požívá vyžádaná osoba, jelikož k soudní ochraně v první fázi při přijímání takového vnitrostátního rozhodnutí, jakým je vnitrostátní zatýkací rozkaz, se připojuje ochrana, jež musí být zajištěna ve druhé fázi při vydání evropského zatýkacího rozkazu [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. prosince 2019, Nejvyšší státní zastupitelství Lucemburska a Openbaar Ministerie (Státní zástupci v Lyonu a Tours), C-566/19 PPU a C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077, bod 59, jakož i citovaná judikatura].
- 51 Pokud jde tedy o takové opatření, které stejně jako vydání evropského zatýkacího rozkazu může ohrozit právo dotyčné osoby na svobodu, tato ochrana vyžaduje, aby minimálně v jedné ze dvou fází uvedené ochrany bylo přijato rozhodnutí splňující požadavky na účinnou právní ochranu [rozsudek ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 68].

- 52 Vystavující justiční orgán proto tím, že Soudnímu dvoru předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu, aby se ujistil, že vydání evropského zatýkacího rozkazu splňuje povinnosti vyplývající z unijního práva, zamýšlí splnit povinnosti vyplývající z rámcového rozhodnutí 2002/584, a uplatňuje tedy unijní právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny.
- 53 Ačkoli Komise zastává opačný názor, tento závěr nemá za následek uplatnitelnost unijního práva na trestní řízení, v jehož rámci by mohl být vydán tento evropský zatýkací rozkaz, jelikož toto trestní řízení se odlišuje od řízení o vydání takového rozkazu, na které se jako jediné vztahuje rámcové rozhodnutí 2002/584 a tedy unijní právo.
- 54 Z toho vyplývá, že první předběžná otázka je přípustná.

K věci samé

- 55 Pro účely odpovědi na první otázku je třeba uvést, že ze samotného znění článku 50 Listiny, který zakotvuje zásadu *ne bis in idem* v unijním právu, vyplývá, že „nikdo nesmí být stíhán nebo potrestán v trestním řízení za čin, za který již byl v Unii osvobozen nebo odsouzen konečným trestním rozsudkem podle zákona“.
- 56 Pro určení, zda je soudní rozhodnutí rozhodnutím pravomocně odsuzujícím určitou osobu, je nutno se mimo jiné ujistit, že toto rozhodnutí bylo vydáno po posouzení věci samé [obdobně, pokud jde o článek 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, podepsané v Schengenu dne 19. června 1990 (Úř. věst. 2000, L 239, s. 19), viz rozsudky ze dne 10. března 2005, *Miraglia*, C-469/03, EU:C:2005:156, bod 30; ze dne 5. června 2014, *M*, C-398/12, EU:C:2014:1057, bod 28 a ze dne 29. června 2016, *Kossowski*, C-486/14, EU:C:2016:483, bod 42].
- 57 Tento výklad je zaprvé potvrzen zněním článku 50 Listiny, neboť – jak uvedla generální advokátka v bodě 51 svého stanoviska – pojmy „odsouzení“ a „osvobození“, které používá toto ustanovení, nutně znamenají, že trestní odpovědnost dotyčné osoby byla zkoumána a že v této souvislosti bylo přijato rozhodnutí.
- 58 Zadruhé je uvedený výklad v souladu s legitimním cílem zabránit beztrestnosti osob, které spáchaly trestný čin, což je cíl, který spadá do kontextu prostoru svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, ve kterém je zaručen volný pohyb osob, který je zakotven v čl. 3 odst. 2 SEU [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. září 2016, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, body 36 a 37; ze dne 2. dubna 2020, *Ruska Federacija*, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, bod 60, jakož i ze dne 12. května 2021, *Bundesrepublik Deutschland* [Red notice (červené oznámení) Interpolu], C-505/19, EU:C:2021:376, bod 86].
- 59 Je pravda, že v projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že rozhodnutí ze dne 29. června 2001, kterým Okresný soud Bratislava III (okresní soud v Bratislavě III) zastavil trestní stíhání zahájená proti obviněným, má podle vnitrostátního práva účinky zprošťujícího rozhodnutí.
- 60 Bez ohledu na povahu a účinky tohoto rozhodnutí ve slovenském právu však ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, podle všeho vyplývá, že jediným účinkem uvedeného rozhodnutí, které bylo přijato mimo jiné na základě amnestie z roku 1998, bylo zastavení uvedeného trestního

stíhání ještě předtím, než Okresný soud Bratislava III (okresní soud v Bratislavě III) nebo jakýkoli jiný slovenský soud mohl rozhodnout o trestní odpovědnosti obviněných, což však musí ověřit předkládající soud.

- 61 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 50 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vydání evropského zatýkacího rozkazu proti osobě, jejíž trestní stíhání bylo nejprve zastaveno pravomocným soudním rozhodnutím přijatým na základě amnestie, a následně bylo znovu zahájeno v návaznosti na přijetí zákona, kterým byla zrušena tato amnestie a uvedené soudní rozhodnutí, pokud posledně uvedené rozhodnutí bylo přijato před posouzením trestní odpovědnosti dotčené osoby.

K druhé otázce

- 62 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší, aby otázky, které jsou mu položeny, případně přeformuloval (rozsudek ze dne 26. října 2021, PL Holdings, C-109/20, EU:C:2021:875, bod 34 a citovaná judikatura).
- 63 Ve světle odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, shrnutého v bodě 20 tohoto rozsudku, je tedy třeba druhou předběžnou otázku chápat tak, že její podstatou je určit, zda směrnice 2012/13 musí být vykládána v tom smyslu, že je použitelná na postup legislativní povahy týkající se zrušení amnestie, jakož i na soudní řízení, jehož předmětem je přezkum souladu tohoto zrušení s vnitrostátní Ústavou, a v případě kladné odpovědi, zda tato směrnice, vykládaná zejména ve světle článků 47 a 50 Listiny, brání těmto postupům.
- 64 I takto přeformulovaná otázka je podle slovenské vlády a Komise nepřijatelná. Vzhledem k tomu, že směrnice 2012/13 se týká pouze trestních řízení, nevztahuje se totiž v souladu s platným slovenským právem na postupy na úrovni Národní rady Slovenské republiky ani na řízení před Ústavním soudem Slovenské republiky (Ústavní soud Slovenské republiky). Zejména řízení před posledně uvedeným soudem se netýká práv a povinností určitých fyzických nebo právnických osob a není určené ke zkoumání jejich trestní odpovědnosti. Jediným cílem tohoto řízení je posouzení souladu usnesení přijatého Národní radou Slovenské republiky s Ústavou na základě čl. 86 písm. i) novelizované Ústavy.
- 65 V tomto ohledu postačí uvést, že tyto předložené námitky týkající se přípustnosti druhé předběžné otázky se v podstatě vztahují k samotnému dosahu unijního práva, konkrétně oblasti působnosti směrnice 2012/13, a tedy k jejímu výkladu. Tyto argumenty, které se dotýkají podstaty položené otázky, proto nemohou již ze své povahy vést k její nepřijatelnosti (obdobně viz rozsudek ze dne 20. dubna 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 33 a citovaná judikatura).
- 66 Druhá předběžná otázka, tak jak byla přeformulována v bodě 63 tohoto rozsudku, je tedy přípustná.
- 67 Za účelem odpovědi na tuto otázku je třeba uvést, že směrnice 2012/13 podle svého článku 1 stanoví pravidla týkající se jednak práva podezřelých nebo obviněných na informace o jejich právech v trestním řízení a o obvinění vzneseném proti nim, a jednak práva osob v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu na informace o jejich právech.

- 68 Podle svého čl. 2 odst. 1 se tato směrnice použije na každého od okamžiku, kdy ho příslušné orgány některého členského státu uvědomí, že je podezřelý nebo obviněný ze spáchání trestného činu, až do ukončení řízení, čímž se rozumí pravomocné rozhodnutí o tom, zda daný podezřelý nebo obviněný uvedený trestný čin spáchal, včetně případného odsuzujícího rozsudku a rozhodnutí o opravném prostředku.
- 69 Z těchto ustanovení vyplývá, že se uvedená směrnice vztahuje na řízení týkající se evropských zatýkacích rozkazů, jakož i na trestní řízení v rozsahu, v němž mají za cíl určit, zda podezřelá nebo obviněná osoba spáchala trestný čin.
- 70 Z toho vyplývá, že postup, jehož předmětem není určení trestní odpovědnosti osoby, nemůže spadat do působnosti směrnice 2012/13.
- 71 Tato směrnice se tedy nemůže použít mimo jiné na postup legislativní povahy týkající se zrušení amnestie ani na soudní řízení, jehož předmětem je přezkum souladu tohoto zrušení s vnitrostátní ústavou. Bez ohledu na jejich účinky na procesní situaci určité osoby nejsou totiž tento postup a řízení určeny ke zjištění případné trestní odpovědnosti této osoby.
- 72 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou předběžnou otázku odpovědět tak, že směrnice 2012/13 musí být vykládána v tom smyslu, že se nepoužije na postup legislativní povahy týkající se zrušení amnestie ani na soudní řízení, jehož předmětem je přezkum souladu tohoto zrušení s vnitrostátní Ústavou.

K třetí otázce

- 73 Podstatou třetí předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 4 odst. 3 SEU, články 82 a 267 SFEU, jakož i články 47 a 50 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu, podle nichž je přezkum legislativního opatření, kterým byla zrušena amnestie, Ústavním soudem tohoto členského státu, omezen pouze na posouzení jeho slučitelnosti s Ústavou, aniž lze také zkoumat jeho soulad s unijním právem.
- 74 V tomto ohledu je třeba bez dalšího zdůraznit, jak správně poznamenala slovenská vláda a jak uvedla generální advokátka v bodě 72 svého stanoviska, že vnitrostátní právní předpisy, které upravují postup legislativní povahy týkající se zrušení amnestie, jakož i soudní řízení, jehož předmětem je přezkum souladu tohoto zrušení s Ústavou, nepředstavují uplatňování unijního práva, jelikož tato řízení nespadají do jeho působnosti.
- 75 Vzhledem k tomu, že se tedy unijní právo na takové vnitrostátní právní předpisy nepoužije, nemá Soudní dvůr s ohledem na úvahy uvedené v bodech 37 až 39 tohoto rozsudku pravomoc odpovědět na třetí předběžnou otázku.

K nákladům řízení

- 76 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) **Článek 50 Listiny základních práv Evropské unie musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vydání evropského zatýkacího rozkazu proti osobě, jejíž trestní stíhání bylo nejprve zastaveno pravomocným soudním rozhodnutím přijatým na základě amnestie, a následně bylo znovu zahájeno v návaznosti na přijetí zákona, kterým byla zrušena tato amnestie a uvedené soudní rozhodnutí, pokud posledně uvedené rozhodnutí bylo přijato před posouzením trestní odpovědnosti dotčené osoby.**
- 2) **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení musí být vykládána v tom smyslu, že se nepoužije na postup legislativní povahy týkající se zrušení amnestie ani na soudní řízení, jehož předmětem je přezkum souladu tohoto zrušení s vnitrostátní Ústavou.**

Podpisy.